

Sèrie “Educació Mediàtica per a una Ciutadania Crítica” Temporada 2 “L’anàlisi de les imatges”

1.- Títol i Autoria

Unitat Temàtica nº 5

La dimensió material de les imatges: suports i formats

Antonio Loriguillo López, Universitat Jaume I

2.- Duració del vídeo

07'24”, 7 minuts i 24 segons

3.- Contingut del vídeo

Este vídeo ressalta la importància dels suports i formats audiovisuals en l’actualitat. Vinculats estretament a l’evolució de les tecnologies de la comunicació –des de la impremta fins a la revolució digital, passant pels processos fotoquímics–, els suports audiovisuals permeten no sols la preservació de continguts de tota mena, sinó que condicionen l’accés, el magatzematge i les pràctiques comunicatives que defineixen a la societat de la informació contemporània.

4.- Objectius de la Unitat Temàtica

- Definir el concepte de suport audiovisual.
- Identificar les fites més destacades en la història dels suports audiovisuals.
- Apreciar la influència dels aspectes tècnics de cada format en les pràctiques de producció i consum de productes audiovisuals del seu moment.
- Visibilitzar i conscienciar sobre la importància de les accions de preservació del patrimoni audiovisual produït en el nostre territori.

5.- Activitats d'aula

- Realitzar un inventari dels suports domèstics que l’alumnat pot trobar en la seua llar. Per a fer entendre la necessitat de les tasques de conservació i digitalització de formats obsolets, resulta interessant contrastar la relació d’equips de reproducció a la disposició de l’alumnat amb el tipus de suport en el qual s’emmagatzemen els records familiars.
- Visionat del documental *La Biblioteca Nacional d'Espanya, màquina del temps, custòdia de la memòria* (Biblioteca Nacional d'Espanya, 2022). <https://www.youtube.com/watch?v=t8ilzbdz-5y>
- Visionat i comentari d'algun dels Noticiaris NO-DO disponibles en RTVE-Filmoteca Espanyola (<https://www.rtve.es/filmoteca/>). Oportunitat per a apreciar el valor de la restauració d’estes peces, recordatori dels exercicis de manipulació de l’opinió pública per biaixos ideològics.
- Lectura i comentari del reportatge de Samuel A. Pilar *La intel·ligència artificial sacseja els fonaments de la fotografia: “Les imatges han deixat de ser un reflex de la realitat”* per a RTVE Notícies (<https://www.rtve.es/noticias/20230625/inteligencia-artificial-sacude-fotografia-profesional/2449006.shtml>). Bon catalitzador per a la discussió sobre les diferències entre suports fotoquímics i suports digitals arran de la democratització fent ús de la IA en processos creatius.

6.- Recursos addicionals

- Biblioteca Nacional d'Espanya. Preservació digital. <https://youtu.be/vywtl7c82n4?si=hkvkqhtujw4bmrrh> [Vídeo]. Peça amb diversos testimoniatges d'especialistes de la pròpia institució que destaquen la importància de la conservació de formats amb motiu del Dia Mundial de la Preservació Digital (primer dijous de cada novembre).
- Museu del Cinema Girona / Museu Nazionale del Cinema Torino [Exposició] <https://museudelcinema.girona.cat/cat/index.php> i <https://www.museocinema.it/en> Espais expositius amb bons recursos web de clara vocació divulgativa sobre la història del mitjà cinematogràfic amb especial èmfasi en la seua rica col·lecció de formats i suports des del cinema dels orígens.
- GVA Institut Valencià de Cultura. L'Arxiu Fílmic de l'IVC per dins. <https://youtu.be/eoqfylo6xxa?si=0qra1f1jl5aqjfke> [Vídeo]. Reportatge sobre els fons i activitats de conservació de l'Arxiu Fílmic de la Filmoteca Valenciana.
- International Federation of Film Archives. Journal of Film Preservation. <https://www.fiafnet.org/> Publicació periòdica plurilingüe que aglutina les labors i novetats dels arxius fílmics més actius del món.
- Filmoteca Española. Conservació. <https://www.cultura.gob.es/cultura/areas/cine/mc/fe/conservacion.html> Col·leccions, documentació i informació sobre el Centre de Conservació i Restauració de Fons Fílmics Carlos Saura, de Filmoteca Española.

7.- Referències seleccionades

- Grant, August E. i Meadows, Jennifer Harman (2018). *Communication technology update and fundamentals* (16th edition). Nueva York: Routledge Taylor i Francis Group.
- Nora, Simon i Minc, Alain (1980). *La Informatización de la sociedad*. México: Fondo de Cultura Económica.
- Pilar, Samuel A. (2023, 25 junio). La inteligencia artificial sacude los cimientos de la fotografía: "Las imágenes han dejado de ser un reflejo de la realidad" *RTVE.es*. Consultado el 30 de abril de 2024 en <https://www.rtve.es/noticias/20230625/inteligencia-artificial-sacude-fotografia-profesional/2449006.shtml>

8.- Fitxa tècnica del vídeo

Direcció de projecte: Javier Marzal Felici; Marta Martín Núñez; Teresa Sorolla Romero

Producció: Roberto Arnau Roselló i Marta Martín Núñez

Guió i realització: Antonio Loriguillo López

Presentadors: Yaiza Simón Cuesta i Carlos Martínez

Equips audiovisuals i plató: Laboratori de Ciències de la Comunicació UJI

Direcció de fotografia: Juan Plasencia García

Edició i postproducció: Jordi Montañana

Grafisme i efectes de postproducció: Adam Brenes

Ajudants de postproducció: Rubén Nieto González i Claudia Ferrando Paulo

Direcció d'art: Daniel Zomeño

Grafisme i efectes de postproducció: Adam Brenes, Micrea Film Projects S.L.

Revisió lingüística: Grup d'Investigació I.T.A.C.A.-UJI

Imatges: Artgrid, À Punt Mèdia

Música: Artlist

Amb la col·laboració de: Universitat de València, Universitat Jaume I, Universitat d'Alacant, Universitat Miguel Hernández d'Elx, Universitat Politècnica de València, Universidad Cardenal Herrera-CEU, À Punt Mèdia, CEFIRE Artístic-expressiu de la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana

Una producció de: Càtedra Interuniversitària d'Anàlisi i Prospectiva de l'Audiovisual en la Universitat Jaume I del Consell de l'Audiovisual de la Comunitat Valenciana

Amb el suport de: Càtedra RTVE-UJI "Cultura Audiovisual i Alfabetització Mediàtica" i del Projecte de Recerca "Alfabetització mediàtica als mitjans de comunicació públics" (AMI-EDUCOM) PID2022-1288NB-I00, finançat pel Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats i l'Agència Estatal de Recerca.

